

HR HELSIŃSKA FUNDACJA
PRAW CZŁOWIEKA

**Konwencja w sprawie
likwidacji wszelkich form
dyskryminacji kobiet
(CEDAW)
w praktyce**

Czym jest Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet?

Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (w skrócie: CEDAW) jest umową międzynarodową przyjętą w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych w 1979 r. Konwencja powołuje Komitet, który zajmuje się monitorowaniem realizacji postanowień przez państwa-strony.

Czego dotyczy CEDAW?

CEDAW nakłada na państwa szereg obowiązków w zakresie zwalczania i przeciwdziałania dyskryminacji kobiet.

Zakaz dyskryminacji kobiet dotyczy w szczególności takich sfer, jak:

- życie polityczne i publiczne państwa,
- edukacja,
- zatrudnienie,
- dostęp do opieki zdrowotnej (także do usług związanych z planowaniem rodziny),
- działalność gospodarcza,
- stosunki cywilno-prawne (np. zdolność do zawierania umów, rozporządzania majątkiem),
- stosunki małżeńskie i rodzinne.

Czy możliwe jest złożenie skargi indywidualnej do Komitetu?

Tak

Kto może wnieść zawiadomienie?

- osoba pokrzywdzona lub grupa osób,
- osoba działająca w imieniu pokrzywdzonych (np. jej pełnomocnik).

Czy Komitet może zasądzać odszkodowania?

Komitet, w przeciwieństwie do np. Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, nie wydaje wiążących wyroków zasądzających od państwa na rzecz skarżącej określone kwoty odszkodowania i zadośćuczynienia.

Rozstrzygnięcia Komitetu przybierają formę poglądów (*views*), które formalnie są niewiążącymi rekomendacjami. Państwa są jednak zobowiązane do poinformowania Komitetu o środkach podjętych w celu wykonania zaleceń w danej sprawie, w terminie 6 miesięcy od ich wydania. Jeśli Komitet uzna działania za niewystarczające, może zwrócić się do państwa o dodatkowe wyjaśnienia.

Czego mogą dotyczyć rekomendacje?

- zapewnienia odpowiedniej rekompensaty ofierze (np. poprzez przyznanie jej adekwatnego zadośćuczynienia i odszkodowania),
- podjęcia środków o charakterze generalnym, zmierzających do wyeliminowania przyczyn naruszenia CEDAW,

- pożądaney reformy prawnej,
- działań faktycznych (np. zwiększenia liczby centrów pomocowych dla ofiar przemocy domowej),
- zapewnienia odpowiednich szkoleń funkcjonariuszom publicznym.

Osoba zawiadamiająca może zasugerować w swojej skardze, jakie zalecenia Komitet powinien sformułować pod adresem państwa.

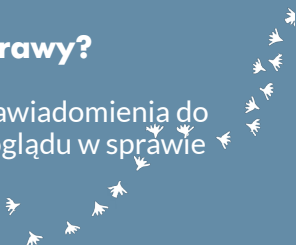
Czego może dotyczyć zawiadomienie?

Do tej pory Komitet orzekał m.in. w sprawach dotyczących:

- braku podjęcia odpowiednich działań przez organy państwa w celu ochrony kobiety będącej ofiarą przemocy domowej oraz ukarania sprawcy (np. *A.T. przeciwko Węgrom*, *Goekce przeciwko Austrii*, *V.K. przeciwko Bułgarii*),
- odmówienia zgwałconej dziewczynce prawa do aborcji pomimo zagrożenia jej zdrowia psychicznego i fizycznego (*L.C. przeciwko Peru*),
- zwolnienia z pracy naruszającego zasadę niedyskryminacji kobiet (*R.K.B. przeciwko Turcji*),
- poniżającego traktowania w zakładzie karnym (*Inga Abramova przeciwko Białorusi*),
- niezapewnienia rodzącej kobiecie odpowiedniej opieki medycznej, co doprowadziło do jej śmierci (*Alyne da Silva Pimentel Teixeira przeciwko Brazylii*).

Jak długo czeka się na rozstrzygnięcie sprawy?

Zwykle od daty wpływu zawiadomienia do wydania przez Komitet poglądu w sprawie mija od 2 do 4 lat.

Jakie są zasady wnoszenia zawiadomień do Komitetu?

- wyczerpanie krajowych środków prawnych,
- nie ma żadnego terminu na złożenie zawiadomienia, ale nie może ono jednak dotyczyć zdarzeń, które miały miejsce przed wejściem w życie protokołu w stosunku do danego państwa (w przypadku Polski – przed 22 marca 2004 r.), chyba że fakty te trwały nadal po tej dacie,
- zawiadomienia nie można wnieść jeśli wcześniej w sprawie orzekał inny organ międzynarodowy, np. Europejski Trybunał Praw Człowieka. Jeśli jednak organ taki umorzył sprawę z przyczyn proceduralnych, nie ma przeszkód do złożenia zawiadomienia do Komitetu,
- zawiadomienie składane jest na piśmie, nie ma jednak żadnego obowiązującego formularza. Wzór zawiadomienia dostępny jest na stronie internetowej Komitetu,
- zawiadomienie musi być sporządzone wyłącznie w jednym z sześciu języków oficjalnych ONZ, tj. po angielsku, arabsku, chińsku, francusku, hiszpańsku lub rosyjsku.

Dodatkowe uwagi

- zawiadomienie nie może być anonimowe, osoba skarżąca może jednak zwrócić się do Komitetu o anonimizację swoich danych osobowych,
- złożenie zawiadomienia nie wiąże się z koniecznością uiszczenia jakichkolwiek opłat,
- nie ma także obowiązku korzystania z pomocy profesjonalnego prawnika.

**HR HELSIŃSKA FUNDACJA
PRAW CZŁOWIEKA**

Helsińska Fundacja Praw Człowieka

ul. Zgoda 11

00-018 Warszawa

tel. +48 22 556 44 40

hfhr@hfhr.org.pl

www.hfhr.pl

facebook.com/HFPCz

twitter.com/hfhrpl

instagram.com/hfhrpl

youtube.com/thehfhr